

Alapvető hajókezelési szabályok¹

Mindenkinek felhívánánk a figyelmét, hogy az alábbi iromány nem szentírás, elolvasása nem jogosít fel semmire sem, ugyanúgy ahogy az sem, ha nem sajátítja el a kedves olvasó az alábbiakban foglaltakat... Ezek csak jótanácsok. Ha különleges és profi tanácsokra van szükséged, keress minket vagy az oldalunkról elérhető szervezőket, egyesületeket.

A hajózási szabályzat minden vízitúrára és hajóra illetve adott vízterületre vonatkozó részét ismerni és betartani kötelező!

A hajó kezelés egyszerű szabályai:

1. Te mindig legyél a víz felett!
2. Az összes veled együtt evező embertársad (nem is beszélve a házikedvencekről) is legyen a víz felett!
3. A hajó amiben ülsz pedig lehetőség szerint legyen közted és a víz között.

Ennyi. A többi megy magától...

és most pedig komolyan...

A kormányos szerepe (főleg kenu)

A kormányos alapvető feladata arra felügyelni, hogy az *A hajó kezelés egyszerű szabályaiból* a lehető legtöbb pont be legyen tartva.

Hogyan teszi mindezt?

Több személyes hajó esetén leghátulra ül, erősen markolja az evezőt, földöntúli orgánummal irányítja az összes többi evezőst, koordinálja a mozgásukat, rendezgeti őket a hajóban és tudja, hogy merre kell menni. (jó esetben, ha nem, akkor követi a vezetőt)

Hogy irányítja a hajót?

A kenunál maradvá a következő az elmélete a kormányzásnak:

„Képzeld el, hogy ülsz a kenuban, jobb oldalon az evező és nagyon szeretnénk elfordulni valamire. Ha példának okáért nagyon szeretnénk **jobbra** kanyarodni, akkor a lapát tollát (cseppet) merőlegesen a hajó testére a vízbe feszítjük, ezáltal a hajónk el kezd fordulni jobbra. Minél merőlegesebb a lapát tolla a hajótestre (és minél több vizet fog), annál jobban – gyorsabban fordulunk. Abban az esetben, ha **balra** szeretnénk fordulni, akkor a lapát tollával megpróbáljuk a hajó fara (hátlja) alá betolni (alatta átnyomni) a vizet, így a hajó elkezd balra fordulni. FIGYELEM! Ez utóbbi lassabb művelet, ne felejtsetek el időben nekikezdeni! Persze a kormányzás nem csak ennyiből áll.

ITT NINCS DEMOKRÁCIA!

A kormányos felel a legénységért. Emberileg, jogilag egyaránt. Felel azért, hogy a hajóban (kenuban) rend legyen és biztonságosan haladjon a célja felé. NEM CSAK A KORMÁNYOS IRÁNYÍTJA A HAJÓT. A legénység segítsége nélkül a kormányos keze kötve van, ezért a kormányosnak számítania kell a legénységére és a legénységnek pedig be kell tartania azt, amit a kormányos kér, parancsol, utasít. Ha ez az egység nem létezik, a hajó irányítása veszélyben van.

¹ http://www.magyar-vizitura.hu/?page_id=397

Amennyiben a kormányos a fenti lehetőségeivel visszaél, emberileg elfogadhatatlanul használja ki „vezető” szerepét, a pozíciójából fel kell menteni.”

klasszikus és szabályos

A „Legénység” és szerepe

A legénység a kormányoson kívül mindenki más, aki a hajóban ül. Az ő dolguk az evezés és a kormányos „kiszolgálása” (pl. víz figyelése, fényképezés, alkoholt mentes sör kibontása...). Fontos odafigyelni arra, hogy a kormányoson kívül más ne akarjon kormányozni, csak és kizárólag a kormányos utasítására! Az orrban ülő a **SZEM**, feladata a víz figyelése, az akadályok irányának és távolságának közlése a kormányos felé, illetve, az esetlegesen éles fordulóknál segíthet a kormányosnak a kenu orrát megfelelő irányba fordítva irányítani a hajót. De ezt a művetet sosem önállóan, mindig a kormányossal egyeztetve kell el-

kezdeni!

A kikötés

A kenuval (kajakkal) való kikötésnél a következőkre kell odafigyelni:

Folyóvízen MINDIG a folyásiránnyal szembe kötünk ki, mert így a víz is segít lassítani a hajót. Abban az esetben, ha ezt elfelejtjük, és a víz folyásirányával megegyezően kötünk ki a sodrás kilökheti a hajót a partra, ahol a sziklákon, köveken megsérülhet. Sikeres kikötés után érdemes egyesével elhagyni a hajót, méghozzá úgy, hogy a hajó testének nagy része (legjobb esetben a teljes hajótest) vízen legyen. Ellenkező esetben a hajó megsérülhet (üvegszálas anyagú hajókra igaz ez), sőt könnyen el is repedhet, ami azt eredményezi, hogy egy fél hajóval kell végig eveznünk a túrát, ami felettébb kényelmetlen és lassú.

Amíg az utolsó ember is kiszáll, addig az első kiszálló fogja a hajót, hogy ne legyen annyira borulékony, és miután a hajó legénysége szerencsésen partot fogott, érdemes a hajót a partra vinni, ha ez nem lehetséges, akkor az orrkötéllel a parthoz (fa, bokor stb.) rögzíteni.

A borulás

Ha az alapvető szabályokat áthágja az ember (saját vagy egy nagyobb és erősebb külső akaratnál fogva), akkor felborul a hajó és a legénysége vízbe esik. Mi ilyenkor a teendő?

Első: Az ember testi épsége. Ez mindennél fontosabb! Beborultunk, feljövünk a víz alól (már ha lementünk) és körbenézünk, nincs-e akadály, hol vagyunk, hol vannak a többiek, meg van-e mindenki (megszámoljuk a fejeket). Ha a hajót akadály felé viszi a víz, akkor az akadály és a hajó közül mindenképpen kerülnünk ki. Tehát a hajó előttünk legyen és ne mögöttünk! (mindez persze folyó vízre igaz)

Ha ilyen veszély nincs, akkor **szedjük össze a lapátokat, csomagokat**, a hajót fordítsuk az aljára (hogy ne teljen meg teljesen vízzel) és igyekezzünk a könnyebben elérhető part felé. Keressünk olyan helyet, ahol meg tudjuk vetni a lábunkat, vagy ha ki tudjuk a hajót húzni, az még jobb. Ha kint vagyunk, és mindenki jól van, akkor a csomagokat gyűjtsük egy helyre és öntsük ki a hajóból a vizet. Integessünk a minket fényképezőknek és mehetünk tovább.

Ilyen esetekre érdemes magunkkal **vízhatlan tartóban** vinni váltás száraz ruhát, mert ha hűvös az idő, akkor igen kellemetlen lehet vizes ruhában tovább evezni.

Ne kezdjük el vízből menteni, elúszott csomagok után menni, feleslegesen „erőlködni”, míg legalább egyszer biztonságba nem kerültünk. Borulás után nagy lehet a stressz, ilyenkor nem lát tisztán az ember, bizonyos esetekben rosszul ítélteti meg a helyzetét és lehetőségeit. Hagyjuk a mentést azokra, akik nem szenvedtek balesetet.

Majdnem parton

A többi hajó legénysége segíthet a felborultnak:

- Összeszedik az elúszott csomagokat, evezőlapátokat, stb. Ennek megtörtént mindenképpen közöljük többiekkel, mert előfordulhat, hogy többiek keresik a felszerelést, miközben már valaki összeszedte.
- VÁRNAK. Ez nagyon fontos. Ha nincs túravezető, aki koordinál, akkor fontos tudni, hogy ilyenkor a csapat nem szakadhat szét! Amíg a borulás megoldódik, addig mindenki egy helyen marad, kivéve a segítőket.
- Baleset esetén segítséget hív! (térkép, folyamkilométer vagy GPS koordináták alapján)

Amit a többi hajós sose tegyen!

- Vízbe nem ugrunk embert menteni. Hacsak nem vagyunk vízimentők.
- Kenuba – kajakba nem próbálunk meg súlyos csomagot, embert beemelni, mert mi is felborulhatunk. Ha emberről van szó, kapaszkodjon a hajó elejébe vagy végébe és lassan araszoljunk vele biztonságos területre.
- Hajókból segíteni a vízzel teli hajót kiüríteni nagyon nehéz feladat. Erre csak kiemelten gyakorlott túrázók vállalkozzanak. Inkább keressünk partot, még akkor is, ha az nem 10 méterre van tőlünk.

Viharban:

tökéletes bangulat

A vihar közeledtét könnyen észreveszi az ember, hirtelen megnő a szél sebessége, fülledt meleg, hirtelen feltűnő sötétkeék felhők mind mind erről árulkodnak. Amennyiben lehetséges, **azonnal kössünk ki**, a hajókat fordítsuk szájukkal lefelé, hogy ne essen bele az eső és keressünk fedett helyet. Lehetőleg kerüljük a magas, száraznak tűnő fákat (a nyárfák, fűzfa gyakran fordul elő vízparton, nagyon könnyen törnek, balesetet okozhat!)

Ha nem tudunk kikötni, és a part messze van (pl Tisza-tó közepén evezünk), akkor kapaszkodjunk össze jó erősen és így próbáljuk meg kihúzni a vihar végéig. Amennyiben van part a közelben, de kikötésre alkalmatlan, akkor húzódjunk be, lehetőleg bokrok közé és

kapaszkodjunk erősen.

A part mellett magasodó fákat **MESSZE KERÜLJÜK EL!** Ha nincs semmi baj, akkor pedig élvezzük a vízitúrát. **Mert a vízitúra jó dolog!**